

รายงานการประชุมการประชุมขับเคลื่อนนโยบายกรมปศุสัตว์ (DLD-C) ประจำปีงบประมาณ 2569 พื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี
ครั้งที่ 2/2569

วันศุกร์ที่ 27 มีนาคม 2569 เวลา 09.00 น.

ณ ห้องประชุมสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสิงห์บุรี และผ่านระบบออนไลน์

ผู้มาประชุม

- | | |
|------------------------------------|---|
| 1. นายวสันต์ ตริโรจนถาวร | นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ |
| 2. นายประมินทร์ อ่อนคำ | หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์ |
| 3. นางสาวณัฐนันท์ ท้วมสุวรรณ | นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ |
| 4. นางสาวจิราภรณ์ ศิริมงคล | เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน |
| 5. นายสถาพร ทรงประเสริฐ | นักวิชาการสัตวบาลปฏิบัติการ |
| 6. นางสาวอัมพา รอดระรัง | ปศุสัตว์อำเภอค่ายบางระจัน/เมืองสิงห์บุรี |
| 7. นายนรินทร์ สุขทอง | ปศุสัตว์อำเภอพรหมบุรี/บางระจัน |
| 8. นายชาญชัย ไชยวงศ์ | ปศุสัตว์อำเภออินทร์บุรี |
| 9. นายศุภรัฐ แสงวิภาสณภาพร | ปศุสัตว์อำเภอท่าช้าง |
| 10. นายธวัชชัย อยู่ทะเล | หัวหน้าด่านกักกันสัตว์ชัยนาท ประชุมผ่าน VDO Line |
| 11. ว่าที่ รต.หญิงสาวิตรี ผลจันทร์ | เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนา
พืชอาหารสัตว์ชัยนาท ประชุมผ่าน VDO Line |
| 12. น.ส.อภิญา วิจารณ์ | นายสัตวแพทย์ชำนาญการ ศูนย์วิจัยการผสมเทียมและ
เทคโนโลยีชีวภาพสระบุรี ประชุมผ่าน VDO Line |

ผู้เข้าร่วมประชุม

- | | |
|--------------------------------|---|
| 1. นางสาวนภาพร กรร่า | นายสัตวแพทย์ชำนาญการ(กลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์) |
| 2. นางสาวสุธินี สุขทอง | นายสัตวแพทย์ชำนาญการ(กลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์) |
| 3. นางพิมพ์ไพ พูลศรี | เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์(กลุ่มยุทธศาสตร์ฯ) |
| 4. นางปิยวรรณ อ่อนคำ | นักวิชาการสัตวบาล(กลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์) |
| 5. นางสาวรัชนิกร พึ่งกระจ่าง | เจ้าพนักงานสัตวบาล(กลุ่มยุทธศาสตร์ฯ) |
| 6. นายสรารุช วงษ์บุญรอด | เจ้าพนักงานสัตวบาล(สำนักงานปศุสัตว์อำเภอค่ายบางระจัน) |
| 7. นายฉันทน์ วงษ์ลุน | เจ้าพนักงานสัตวบาล(สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองสิงห์บุรี) |
| 8. นางจุฑารัตน์ บุญมากจ้อยสีห์ | เจ้าพนักงานสัตวบาล(สำนักงานปศุสัตว์อำเภอค่ายบางระจัน) |
| 9. นางอัญชลี เจริญสุข | เจ้าพนักงานสัตวบาล(สำนักงานปศุสัตว์อำเภออินทร์บุรี) |
| 10. นายพงศกร อานมณี | เจ้าพนักงานสัตวบาล(สำนักงานปศุสัตว์อำเภอท่าช้าง) |
| 11. นายอุเทน เอี่ยมกลั่น | เจ้าพนักงานสัตวบาล(สำนักงานปศุสัตว์อำเภอค่ายบางระจัน) |
| 12. นางสาวนิตยา กุลวงศ์ | เจ้าพนักงานสัตวบาล(สำนักงานปศุสัตว์อำเภอพรหมบุรี) |
| 13. นางสาวอนงค์ ฝารัตน์ | เจ้าพนักงานสัตวบาล(กลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์) |
| 14. นางสาวสุวรรรัตน์ ศรีดี | นักจัดการงานทั่วไป(ฝ่ายบริหาร) |

ผู้ไม่มาประชุม

-

/เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

1.1 ตามตัวชี้วัด : ระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายของกรมปศุสัตว์ (DLD Co – Ordinator : DLD-C) ในระดับจังหวัด โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสิงห์บุรี ได้ดำเนินการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 1/2569 เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2569 ไปแล้วนั้น ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ที่ได้นำเสนอที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการ ตามแผนงาน/โครงการ ที่นำเสนอให้คณะกรรมการพิจารณา จำนวน 3 แผนงาน/โครงการ ได้แก่

- 1) โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพจากมูลสัตว์
- 2) โครงการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ไม่ระบายนของเสียจากฟาร์มลงสู่แหล่งน้ำ
- 3) โครงการฟื้นฟูสุขภาพสัตว์หลังได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ (อุทกภัย)

โดยมอบหมายให้ผู้เกี่ยวข้องรับผิดชอบดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ในพื้นที่ ทั้ง 3 กิจกรรม เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและนโยบายของ จังหวัดสิงห์บุรี กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การประชุมในครั้งนี้เป็นการสรุปผลการปฏิบัติงานในพื้นที่ตามแผนงาน/โครงการ เพื่อรวบรวมรายงานส่งกองการเจ้าหน้าที่ กรมปศุสัตว์ ภายใน วันที่ 30 มีนาคม 2569 ต่อไป

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่อง รับรองรายงานการประชุม

2.1 ฝ่ายเลขานุการ ได้ดำเนินการส่งรายงานการประชุม ครั้งที่ 1/2569 ประชุมเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2569 ให้คณะกรรมการ ได้ตรวจสอบและแก้ไข ในไลน์กลุ่ม DLD-C สิงห์บุรี ไม่มีคณะกรรมการท่านใดขอแก้ไข

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่อง แจ้งที่ประชุมทราบ

3.1 การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ที่คณะกรรมการได้เห็นชอบตามแผนงาน/โครงการ เพื่อดำเนินการในรอบการประเมินที่ 1/2569 ตามตัวชี้วัด จำนวน 3 แผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1) โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพจากมูลสัตว์
- 2) โครงการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ไม่ระบายนของเสียจากฟาร์มลงสู่แหล่งน้ำ
- 3) โครงการฟื้นฟูสุขภาพสัตว์หลังได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ (อุทกภัย)

การดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายด้านการปศุสัตว์ (Action Plan) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสิงห์บุรี

1) โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพจากมูลสัตว์ ภายใต้ DLD-C ในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี รอบที่ 1/2569

ที่	กิจกรรม	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
1	สำรวจเกษตรกรร่วมโครงการ	20 ราย	20 ราย	ม.ค.-มี.ค.69	สนง.ปศุสัตว์ อำเภอทุก อำเภอ สนง.ปศุสัตว์ จังหวัดสิงห์บุรี
2	คัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย	20 ราย	20 ราย		
3	จัดสัมนาให้ความรู้เรื่องการผลิตปุ๋ยชีวภาพจากมูลสัตว์	1 ครั้ง	1 ครั้ง		
4	สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เบื้องต้นในการผลิตปุ๋ยชีวภาพ	1 ครั้ง	1 ครั้ง		
5	ติดตามให้คำแนะนำแลกเปลี่ยนเรียนรู้	20 ครั้ง	20 ครั้ง		
6	รายงานผลการดำเนินงาน คณะกรรมการ DLD-C สิงห์บุรี	1 ครั้ง	1 ครั้ง		

“ปัจจัยแห่งความสำเร็จ” ของโครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพจากมูลสัตว์

1) ความร่วมมือของเกษตรกรและชุมชน ความสำเร็จของโครงการขึ้นอยู่กับความร่วมมืออย่างแท้จริงของเกษตรกรและคนในชุมชน ไม่ใช่เพียงการเข้าร่วมอบรม แต่ต้องเกิดการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

- มีการทดลองผลิตจริงในแปลงหรือฟาร์มของตนเอง

- การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสมาชิก เช่น การแก้ปัญหาากลิ่น การควบคุมความชื้น การกลับกองปุ๋ย จะช่วยพัฒนากระบวนการผลิตให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ เมื่อชุมชนเกิดความเป็นเจ้าของโครงการ จะทำให้เกิดความต่อเนื่องและขยายผลได้อย่างยั่งยืน

2) การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การบูรณาการความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน เช่น

- หน่วยงานปศุสัตว์ (สนับสนุนองค์ความรู้ด้านมูลสัตว์และสุขภาพ)

- เกษตรตำบล (ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตปุ๋ยและการใช้ในแปลง)

- อบต./เทศบาล (สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ หรือสถานที่)

- สถานีวิจัยและพัฒนา (สนับสนุนองค์ความรู้เชิงวิชาการ การตรวจวิเคราะห์คุณภาพปุ๋ย)

การทำงานแบบบูรณาการจะช่วยให้โครงการมีทั้งองค์ความรู้ งบประมาณ และการรับรองคุณภาพ ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นแก่เกษตรกรและผู้ซื้อ

3) การมีวัตถุดิบเพียงพอและต่อเนื่อง ปัจจัยสำคัญคือการมีแหล่งมูลสัตว์ เช่น มูลโค มูลสุกร มูลไก่ รวมถึงเศษพืช ฟางข้าว ใบไม้แห้ง หรือวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่อย่างเพียงพอ หากมีวัตถุดิบสม่ำเสมอจะสามารถวางแผนการผลิตเป็นรอบ ได้ต่อเนื่อง ไม่เกิดการขาดช่วง การจัดระบบรวบรวมวัตถุดิบ เช่น ทำข้อตกลงกับฟาร์มในพื้นที่ จะช่วยสร้างความมั่นคงด้านวัตถุดิบ และลดต้นทุนการขนส่ง

4) การติดตามและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด การลงพื้นที่ของเจ้าหน้าที่เพื่อให้คำปรึกษา ตรวจสอบเยี่ยมและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เป็นปัจจัยที่ช่วยลดความผิดพลาดในช่วงเริ่มต้น การนิเทศติดตาม เช่น

- ตรวจวัดอุณหภูมิกองปุ๋ย

- ตรวจความชื้น

- แนะนำการกลับกอง

- ตรวจสอบคุณภาพก่อนจำหน่าย

จะช่วยให้กระบวนการผลิตได้มาตรฐาน และสร้างความมั่นใจแก่ผู้ผลิต การมีระบบติดตามผลหลังการใช้ปุ๋ย ในแปลงเพาะปลูก ยังช่วยยืนยันประสิทธิภาพและปรับสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5) การสร้างแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ เมื่อเกษตรกรเห็นผลลัพธ์เชิงรูปธรรม เช่น

- ลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี

- ลดค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลสัตว์

- มีรายได้เสริมจากการจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์

จะเกิดแรงจูงใจในการผลิตต่อเนื่อง การคำนวณต้นทุน-ผลตอบแทน ให้เห็นชัดเจน จะช่วยสร้างความมั่นใจและทำให้โครงการขยายผลได้รวดเร็ว หากสามารถพัฒนาบรรจุภัณฑ์และสร้างแบรนด์ชุมชน จะยิ่งเพิ่มมูลค่าและสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ

6) การจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายผลิตปุ๋ยชีวภาพ การรวมกลุ่มช่วยให้เกิดพลังในการจัดซื้อวัตถุดิบ การแบ่งงานผลิต และการวางแผนการตลาดร่วมกัน ข้อดีของการจัดตั้งกลุ่ม ได้แก่

- เพิ่มกำลังการผลิต

- ควบคุมคุณภาพตามมาตรฐานเดียวกัน

- ตีอรรถราคาวัตถุดิบและราคาจำหน่ายได้ดีขึ้น

- สามารถพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชน

/เครือข่ายยังช่วยแลกเปลี่ยนองค์ความรู้

เครือข่ายยังช่วยแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และสนับสนุนกันในระยะยาว ทำให้โครงการไม่หยุดอยู่แค่กิจกรรมระยะสั้น แต่พัฒนาเป็นระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

สรุปภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จ โครงการจะประสบความสำเร็จเมื่อเกิด “3 เสาหลัก” คือ

1. คน – เกษตรกรมีส่วนร่วมและรวมกลุ่มเข้มแข็ง
2. ระบบสนับสนุน – หน่วยงานรัฐและท้องถิ่นบูรณาการทำงาน
3. เศรษฐกิจยั่งยืน – มีวัตถุดิบเพียงพอและเห็นผลตอบแทนชัดเจน

หากทั้งสามองค์ประกอบดำเนินไปพร้อมกัน จะทำให้โครงการผลิตปุ๋ยชีวภาพจากมูลสัตว์สามารถขยายผลและสร้างประโยชน์ต่อชุมชนได้อย่างยั่งยืน

“ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น” ของโครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพจากมูลสัตว์

1) เกษตรกรบางรายขาดเวลาและความต่อเนื่องในการทำปุ๋ย เกษตรกรส่วนใหญ่มีภารกิจหลักด้านการเพาะปลูกหรือเลี้ยงสัตว์ ทำให้การผลิตปุ๋ยชีวภาพอาจถูกมองเป็นงานเสริม เมื่อเข้าสู่ฤดูเพาะปลูกหรือฤดูเก็บเกี่ยว อาจขาดเวลาในการกลับกองหรือดูแลกระบวนการหมักอย่างสม่ำเสมอ หากขาดความต่อเนื่อง อาจทำให้กระบวนการหมักไม่สมบูรณ์ คุณภาพปุ๋ยลดลง หรือหยุดผลิตกลางคัน ส่งผลให้โครงการไม่ยั่งยืน

2) ขาดความเข้าใจเรื่องอัตราส่วนผสมและขั้นตอนการหมักที่ถูกต้อง การผลิตปุ๋ยชีวภาพต้องมีสัดส่วนคาร์บอนต่อไนโตรเจน ที่เหมาะสม รวมถึงการควบคุมความชื้นและอากาศ หากเกษตรกรผสมวัตถุดิบไม่ถูกต้อง เช่น มูลสัตว์มากเกินไปหรือเศษพืชน้อยเกินไป อาจทำให้เกิดการเน่าเสียแทนการหมัก ความเข้าใจคลาดเคลื่อนเรื่องระยะเวลาและขั้นตอน เช่น ไม่กลับกองตามกำหนด หรือหมักไม่ครบระยะ อาจทำให้ปุ๋ยยังไม่สุก (ยังไม่สมบูรณ์) และกระทบต่อพืชเมื่อใช้ในแปลง

3) การพลิกกองปุ๋ยและการดูแลระหว่างหมักเป็นงานที่ต้องใช้แรงงาน การผลิตปุ๋ยแบบกองหมักจำเป็นต้องมีการพลิกกองเพื่อเติมอากาศ ควบคุมอุณหภูมิ และลดกลิ่น การดำเนินการดังกล่าวต้องใช้แรงงานและเวลาในพื้นที่ที่แรงงานมีจำกัด หรือเป็นเกษตรกรสูงอายุ อาจเป็นอุปสรรคสำคัญ ทำให้กระบวนการหมักไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน

4) ปัญหากลิ่นและแมลงในช่วงเริ่มต้นหากทำไม่ถูกวิธี หากควบคุมความชื้นไม่เหมาะสม หรือวัตถุดิบไม่สมดุล อาจเกิดกลิ่นเหม็นจากการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน (Anaerobic) นอกจากนี้ ในช่วงเริ่มต้นของการหมัก อาจมีแมลงวันหรือสัตว์พาหะเข้ามารบกวน สร้างความรำคาญแก่ชุมชนใกล้เคียง และอาจทำให้เกิดข้อร้องเรียน ปัญหานี้ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของโครงการ หากไม่มีการจัดการที่เหมาะสม

5) การเข้าถึงวัสดุอุปกรณ์บางชนิด เช่น เครื่องบด เครื่องอัดเม็ด แม้การผลิตปุ๋ยแบบพื้นฐานสามารถทำได้ด้วยแรงงานคน แต่หากต้องการเพิ่มมูลค่า เช่น การบดละเอียดหรืออัดเม็ดเพื่อจำหน่าย จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์เฉพาะทาง เครื่องจักรเหล่านี้มีต้นทุนค่อนข้างสูง เกษตรกรรายย่อยอาจไม่สามารถลงทุนได้เอง ทำให้การพัฒนาไปสู่เชิงพาณิชย์มีข้อจำกัด

6) คุณภาพปุ๋ยไม่สม่ำเสมอเนื่องจากความชื้นและอุณหภูมิไม่เหมาะสม กระบวนการหมักต้องควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ในช่วงที่เหมาะสม (โดยทั่วไป 50–60°C ในช่วงย่อยสลายหลัก) และมีความชื้นประมาณ 50–60% หากความชื้นมากเกินไป จะเกิดการเน่าและกลิ่นเหม็น หากแห้งเกินไป จุลินทรีย์จะทำงานช้าลง การควบคุมที่ไม่สม่ำเสมอทำให้คุณภาพปุ๋ยแตกต่างกันในแต่ละรอบการผลิต ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของผู้ใช้

7) ปัญหาตลาดและช่องทางจำหน่ายหากต้องการผลิตเชิงพาณิชย์ หากโครงการขยายผลไปสู่การผลิตเพื่อจำหน่าย อาจประสบปัญหา เช่น

- ขาดการสร้างแบรนด์และบรรจุภัณฑ์
- ไม่มีการรับรองคุณภาพหรือมาตรฐาน
- แข่งขันกับปุ๋ยเคมีที่มีราคาต่อหน่วยชัดเจน
- ขาดเครือข่ายตลาดหรือช่องทางออนไลน์

หากไม่มีแผนการตลาดรองรับ อาจทำให้สินค้าค้างค้ำ และกระทบต่อแรงจูงใจของกลุ่มผู้ผลิต

/ สรุปภาพรวมอุปสรรคสำคัญ

สรุปภาพรวมอุปสรรคสำคัญ อุปสรรคหลักของโครงการสามารถจำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบุคคล – เวลา ความรู้ แรงงาน
2. ด้านเทคนิค – กระบวนการหมักและการควบคุมคุณภาพ
3. ด้านเศรษฐกิจและการตลาด – เครื่องมือ การลงทุน และช่องทางจำหน่าย

การวางแผนรองรับอุปสรรคเหล่านี้ตั้งแต่ต้น จะช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสความสำเร็จของโครงการในระยะยาว

“ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและขยายผล” โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพจากมูลสัตว์

1) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การผลิตปุ๋ยชีวภาพระดับตำบล/หมู่บ้าน ควรพัฒนาพื้นที่ต้นแบบในระดับตำบลหรือหมู่บ้าน ให้เป็น “ศูนย์เรียนรู้” ที่มีการสาธิตกระบวนการผลิตครบวงจร ตั้งแต่การเตรียมวัตถุดิบ การหมัก การควบคุมคุณภาพ ไปจนถึงการบรรจุภัณฑ์ ศูนย์ดังกล่าวจะทำหน้าที่เป็น

- แหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติ
- สถานที่ฝึกอบรมเกษตรกรรายใหม่
- จุดศึกษาดูงานของหน่วยงานหรือพื้นที่อื่น

การมีแปลงสาธิตและกองปุ๋ยจริง จะช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนมากกว่าการอบรมเชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียว

2) สนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์แบบรวมกลุ่ม แทนการสนับสนุนรายบุคคล ควรจัดหาเครื่องมือ เช่น เครื่องบด เครื่องผสม เครื่องอัดเม็ด หรือเครื่องร่อนปุ๋ย ในรูปแบบ “กองกลางของกลุ่ม” แนวทางนี้ช่วยให้

- ลดภาระงบประมาณ
- ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มและการบริหารจัดการร่วมกัน

พร้อมทั้งควรกำหนดระเบียบการใช้ การบำรุงรักษา และการจัดสรรเวลาใช้งาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและยั่งยืน

3) พัฒนามาตรฐานและตราสินค้า ของชุมชน หากต้องการจำหน่ายเชิงพาณิชย์ ควรพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐาน เช่น การตรวจวิเคราะห์ค่าธาตุอาหาร และควบคุมกระบวนการผลิตให้สม่ำเสมอ การสร้างตราสินค้า ชุมชนจะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือ และสร้างอัตลักษณ์ เช่น

- ใช้ชื่อหมู่บ้าน/ตำบล
- ออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สะท้อนแนวคิดเกษตรอินทรีย์
- มีฉลากแสดงข้อมูลชัดเจน

เมื่อสินค้ามีภาพลักษณ์ที่ดี จะสามารถเพิ่มมูลค่าและแข่งขันในตลาดได้มากขึ้น

4) เชื่อมโยงกับโรงเรียน กลุ่มเยาวชน และองค์กรชุมชน การขยายผลควรเน้นการสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ในระยะยาว โดย

- สนับสนุนโรงเรียนจัดกิจกรรมผลิตปุ๋ยจากเศษอาหาร
- ส่งเสริมกลุ่มเยาวชนเรียนรู้เศรษฐกิจหมุนเวียน
- ประสานองค์กรชุมชน เช่น กลุ่มสตรี วิสาหกิจชุมชน เข้ามามีบทบาท

แนวทางนี้จะช่วยปลูกฝังแนวทางการจัดการของเสียอย่างถูกวิธี ลดมลภาวะ และสร้างความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมในชุมชน

5) บูรณาการกับการจัดการมูลสัตว์ในฟาร์มมาตรฐาน ควรเชื่อมโยงโครงการเข้ากับระบบฟาร์มมาตรฐาน เช่น การจัดการมูลสัตว์อย่างถูกสุขลักษณะ ลดปัญหากลิ่น น้ำเสีย และแมลงพาหะ การนำมูลสัตว์เข้าสู่กระบวนการผลิตปุ๋ยชีวภาพ จะช่วย

- ลดต้นทุนการกำจัดของเสีย
- ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- สร้างมูลค่าเพิ่มจากของเหลือใช้

เป็นการเปลี่ยน “ของเสีย” ให้เป็น “ทรัพยากร” ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน

- 6) ประสานภาคเอกชนและร้านค้าเกษตรเป็นคู่ค้ารับซื้อ ควรสร้างความร่วมมือกับ
- ร้านค้าเกษตรในพื้นที่
 - ผู้รวบรวมผลผลิต
 - ภาคเอกชนที่สนใจสินค้าอินทรีย์

การมีคู่ค้ารับซื้อแน่นอน จะช่วยลดความเสี่ยงด้านตลาด และสร้างความมั่นใจให้กลุ่มผู้ผลิต นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาช่องทางจำหน่ายออนไลน์หรือเชื่อมโยงตลาดสีเขียว เพื่อเพิ่มโอกาสทางการค้า

- 7) ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และขยายผลสู่พื้นที่อื่น ควรกำหนดตัวชี้วัด (KPI) ที่ชัดเจน เช่น
- ปริมาณปุ๋ยที่ผลิตต่อปี
 - จำนวนสมาชิกกลุ่ม
 - ต้นทุนปุ๋ยที่ลดลง
 - รายได้ที่เพิ่มขึ้น

มีการติดตามประเมินผลทุก 6 เดือน หรือทุกปี เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนา เมื่อโครงการในพื้นที่ต้นแบบประสบความสำเร็จ ควรถอดบทเรียน และจัดทำคู่มือ เพื่อขยายผลไปยังตำบลหรืออำเภออื่นต่อไป

สรุปแนวทางพัฒนาและขยายผล การพัฒนาโครงการให้ยั่งยืนควรมุ่งเน้น 4 มิติหลัก

1. มิติการเรียนรู้ – มีศูนย์ต้นแบบและการถ่ายทอดองค์ความรู้
2. มิติการบริหารจัดการ – รวมกลุ่ม ใช้ทรัพยากรร่วมกัน
3. มิติการตลาด – สร้างแบรนด์ มาตรฐาน และเครือข่ายคู่ค้า
4. มิติความยั่งยืน – เชื่อมโยงสิ่งแวดล้อม เยาวชน และการขยายผล

หากดำเนินการครบทั้ง 4 มิติ จะทำให้โครงการสามารถเติบโตจากกิจกรรมชุมชน สู่การเป็นระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนที่สร้างรายได้และรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2) โครงการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ไม่ระบายของเสียจากฟาร์มปศุสัตว์ลงสู่แหล่งน้ำ

ภายใต้ DLD-C ในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี รอบที่ 1/2569

ที่	กิจกรรม	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
1	จัดทำแผนและประชุมคณะทำงาน	1 ครั้ง	1 ครั้ง	ม.ค.-มี.ค.69	สนง.ปศุสัตว์ อำเภอทุกอำเภอ สนง.ปศุสัตว์ จังหวัดสิงห์บุรี
2	สำรวจฟาร์มเลี้ยงสัตว์เป้าหมาย	20 ราย	20 ราย		
3	ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ กราฟิก	3 ชิ้นงาน	3 ชิ้นงาน		
4	ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้-Facebook -Line -แผ่นพับ -อินโฟกราฟิก	50 ครั้ง	132 ครั้ง		
5	ติดตามประเมินผล/รายงานผลการปฏิบัติงาน	1 ครั้ง	1 ครั้ง		

สรุปรายงานผลการดำเนินงานประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ไม่ระบายของเสียจากฟาร์มปศุสัตว์ลงแหล่งน้ำในพื้นที่ จังหวัดสิงห์บุรี

อำเภอ	การดำเนินงานประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ (ราย)				รวม
	แม่น้ำเจ้าพระยา	แม่น้ำน้อย	แม่น้ำลพบุรี	อื่นๆ	
อ.เมืองสิงห์บุรี	4	-	-	29	33
อ.อินทร์บุรี	15	-	-	-	15
อ.พรหมบุรี	2	-	-	12	14
อ.ท่าช้าง	-	2	-	5	7
อ.บางระจัน	-	2	-	9	11
อ.ค่ายบางระจัน	-	4	-	48	52
รวม	21	8	-	103	รวม 132 ราย

“ปัจจัยแห่งความสำเร็จ” ของโครงการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ไม่ระบายของเสียจากฟาร์มปศุสัตว์ลงสู่แหล่งน้ำ

- 1) การมีส่วนร่วมของเกษตรกร ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หัวใจสำคัญคือ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ”

ความร่วมมือของเกษตรกร

 - เกษตรกรเข้าใจ ผลกระทบของการปล่อยของเสีย เช่น น้ำเสีย กลิ่น แมลง โรคระบาด
 - สมัครงใจปรับปรุงระบบจัดการมูลสัตว์ เช่น บ่อบำบัด บ่อหมักก๊าซชีวภาพ การทำปุ๋ยหมัก
 - เปิดฟาร์มเป็นพื้นที่เรียนรู้ให้เกษตรกรรายอื่น

การมีส่วนร่วมของชุมชน

 - ชุมชนร่วมเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในพื้นที่
 - มีเวทีประชาคมรับฟังความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาร่วมกัน
 - สร้างความเข้าใจ ลดความขัดแย้งระหว่างฟาร์มกับชุมชน

บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

 - ออกข้อบัญญัติ/แนวทางปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
 - สนับสนุนกิจกรรมรณรงค์ในระดับหมู่บ้าน/ตำบล
 - เป็นกลไกเชื่อมโยงระหว่างรัฐกับเกษตรกร

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เกิดความเป็นเจ้าของโครงการ ลดแรงต่อต้าน และเกิดความยั่งยืนระยะยาว
- 2) การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่น

“นโยบายชัดเจน งบประมาณพอ คนพร้อมทำ”

ด้านงบประมาณ

 - สนับสนุนงบจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ (ป้าย อินโฟกราฟิก คลิปวิดีโอ แผ่นพับ)
 - สนับสนุนงบพัฒนาระบบบำบัดของเสียในฟาร์มต้นแบบ
 - งบจัดอบรม/ศึกษาดูงาน

/ด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร

- นักวิชาการปศุสัตว์ ให้คำปรึกษาเชิงเทคนิค
- เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม ให้คำแนะนำด้านมาตรฐานน้ำเสีย
- เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ช่วยติดตามและประเมินผล

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โครงการดำเนินการได้จริง ไม่สะดุดกลางทาง และมีความน่าเชื่อถือ

3) ความต่อเนื่องของการประชาสัมพันธ์และการติดตามผล

“สื่อสารซ้ำ ย้ำเตือน สร้างพฤติกรรมใหม่”

การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

- ใช้หลายช่องทาง เช่น เสียงตามสาย ป้ายประชาสัมพันธ์ Facebook กลุ่มไลน์หมู่บ้าน อาสา
- จัดกิจกรรมรณรงค์ในวันสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม
- มีการเผยแพร่ตัวอย่างความสำเร็จของฟาร์มที่ปรับปรุงแล้ว

สื่อรณรงค์เข้าใจง่าย

- ใช้ภาพ Before-After ให้เห็นผลชัดเจน
- ใช้ภาษาง่าย ไม่ซับซ้อน
- มีภาพการ์ตูน/อินโฟกราฟิกอธิบายขั้นตอนจัดการมูลสัตว์

การติดตามประเมินผล

- ตรวจสอบคุณภาพน้ำในพื้นที่เป็นระยะ
- ลงพื้นที่ติดตามฟาร์ม
- สรุปลงผลและรายงานต่อชุมชน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างแท้จริง ไม่ใช่เพียงการรับรู้ชั่วคราว

4) ทีมงานมีความรู้ และมีฟาร์มต้นแบบที่ปฏิบัติได้จริง

“รู้จริง ทำได้ เห็นผลจริง”

ความรู้ของทีมงาน

- เข้าใจหลักการจัดการของเสีย เช่น การหมักปุ๋ย บ่อบำบัด ระบบก๊าซชีวภาพ
- ให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับขนาดฟาร์ม
- อธิบายข้อกำหนดและมาตรฐานสิ่งแวดล้อมได้ชัดเจน

ฟาร์มต้นแบบ

- มีระบบจัดการมูลสัตว์ที่ได้มาตรฐาน
- ลดกลิ่น ลดน้ำเสีย เห็นผลชัดเจน
- เกษตรกรสามารถเข้าเยี่ยมชมและเรียนรู้ได้จริง
- แสดงให้เห็นว่าการจัดการของเสียสามารถ “สร้างมูลค่าเพิ่ม” เช่น ทำปุ๋ยขาย ลดต้นทุนปุ๋ย

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรรายอื่นทำตาม เพราะเห็นตัวอย่างความสำเร็จที่จับต้องได้

สรุปภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. คนในพื้นที่มีส่วนร่วมและเห็นความสำคัญ
2. ภาครัฐสนับสนุนจริงจัง ทั้งงบประมาณและบุคลากร
3. สื่อสารต่อเนื่อง เข้าใจง่าย และติดตามผลสม่ำเสมอ
4. มีความรู้เชิงเทคนิค และมีต้นแบบที่พิสูจน์ผลสำเร็จได้

/“ปัญหาและอุปสรรค”

“ปัญหาและอุปสรรค” ของโครงการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ไม่ระบายของเสียจากฟาร์มปศุสัตว์ลงสู่แหล่งน้ำ

1) เกษตรกรบางรายขาดงบประมาณปรับปรุงระบบบำบัด

สภาพปัญหา

- ระบบบำบัดของเสีย เช่น บ่อหมัก บ่อบำบัดน้ำเสีย ระบบก๊าซชีวภาพ มีต้นทุนค่อนข้างสูง
- ฟาร์มขนาดเล็ก หรือรายย่อยมีเงินทุนจำกัด
- รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ผันผวน ทำให้ไม่สามารถลงทุนระยะยาวได้

ผลกระทบต่อโครงการ

- แม้มีความรู้และความเข้าใจ แต่ไม่สามารถดำเนินการจริงได้
- บางรายเลือกแก้ปัญหาแบบชั่วคราว เช่น ปล่อยน้ำเสียลงพื้นที่สาธารณะ
- ทำให้ภาพรวมของพื้นที่ยังมีปัญหาสิ่งแวดล้อม

ประเด็นเชิงนโยบาย

- จำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุน เช่น เงินอุดหนุน เบี้ยต่ำ เงินอุดหนุน หรือวัสดุสนับสนุนบางส่วน
 - ส่งเสริมระบบต้นทุนต่ำที่เหมาะสมกับฟาร์มรายย่อย
- ### 2) ความเชื่อเดิมและพฤติกรรมการเลี้ยงแบบดั้งเดิม

สภาพปัญหา

- บางรายมีแนวคิด “ทำแบบนี้มานานแล้ว ไม่เห็นมีปัญหา”
- ขาดความตระหนักถึงผลกระทบระยะยาวต่อแหล่งน้ำและสุขภาพชุมชน
- มองว่าการจัดการของเสียเป็นภาระ ไม่ใช่ความรับผิดชอบร่วม

ผลกระทบต่อโครงการ

- การประชาสัมพันธ์อาจไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทันที
- เกิดแรงต้านเจียบ
- ต้องใช้เวลาสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่น

แนวทางลดอุปสรรค

- ใช้ฟาร์มต้นแบบในพื้นที่เดียวกันเป็นตัวอย่าง
- สื่อสารด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ เช่น ผลตรวจคุณภาพน้ำ
- ใช้ผู้นำชุมชนหรือเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอด

3) พื้นที่ฟาร์มแออัดใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ

สภาพปัญหา

- ฟาร์มตั้งอยู่ใกล้คลอง บึง หรือแม่น้ำ
- บางพื้นที่เป็นชุมชนดั้งเดิมที่ฟาร์มและบ้านเรือนอยู่รวมกัน
- พื้นที่จำกัด ไม่สามารถขุดบ่อบำบัดขนาดใหญ่ได้

ผลกระทบต่อโครงการ

- มีความเสี่ยงสูงต่อการไหลบ่าของน้ำเสียในฤดูฝน
- เกิดข้อร้องเรียนจากประชาชน
- การแก้ไขต้องใช้มาตรการเฉพาะพื้นที่

ความท้าทาย

- การปรับผังพื้นที่ทำได้ยาก
- ต้องใช้เทคโนโลยีหรือระบบบำบัดขนาดกะทัดรัด
- อาจต้องพิจารณามาตรการควบคุมการขยายฟาร์มในพื้นที่เสี่ยง

4) การบังคับใช้กฎหมายยังไม่ทั่วถึง

สภาพปัญหา

- การตรวจสอบไม่สม่ำเสมอ
- ขาดบุคลากรในการกำกับดูแล
- บางพื้นที่มีข้อจำกัดด้านอำนาจหน้าที่ระหว่างหน่วยงาน

ผลกระทบต่อโครงการ

- ผู้ปฏิบัติตามกฎหมายอาจรู้สึกเสียเปรียบ
- ผู้ฝ่าฝืนไม่เกิดแรงจูงใจในการปรับปรุง
- ทำให้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ไม่เท่าเทียม

ประเด็นที่ควรพัฒนา

- เพิ่มความเข้มงวดและความสม่ำเสมอในการตรวจติดตาม
- บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน
- ใช้มาตรการ “ส่งเสริมควบคู่กับกำกับ”

สรุปภาพรวมปัญหาและอุปสรรค

1. ข้อจำกัดด้านงบประมาณของเกษตรกร
2. ความเคยชินและความเชื่อเดิมที่ยากต่อการเปลี่ยนแปลง
3. ข้อจำกัดเชิงพื้นที่และสภาพแวดล้อม
4. กลไกกำกับดูแลที่ยังไม่ทั่วถึง

ปัจจัยเหล่านี้ทำให้โครงการต้องดำเนินควบคู่ทั้ง

- การสร้างความรู้ความเข้าใจ
- การสนับสนุนทางการเงิน
- การจัดการเชิงพื้นที่
- และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม

“ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนา” โครงการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ไม่ระบายของเสียจากฟาร์มปศุสัตว์ลงสู่แหล่งน้ำ

- 1) สนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำหรือเงินอุดหนุนปรับปรุงระบบบำบัด

หลักการ ลดอุปสรรคด้านต้นทุน เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับปรุงระบบบำบัดของเสียได้จริง

แนวทางการดำเนินการ

- จัดโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเฉพาะกิจสำหรับฟาร์มที่ต้องการปรับปรุงระบบบำบัด
- สนับสนุนงบอุดหนุนบางส่วน
- สนับสนุนวัสดุ เช่น แผ่น HDPE ท่อ ระบบเติมอากาศ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เพิ่มจำนวนฟาร์มที่มีระบบบำบัดได้มาตรฐาน
 - ลดการปล่อยน้ำเสียลงแหล่งน้ำอย่างเป็นรูปธรรม
- 2) จัดทำฟาร์มต้นแบบสีเขียว (Green Farm) ในพื้นที่

แนวคิด สร้างต้นแบบที่ “เห็นจริง ทำได้จริง คุ่มค่าจริง”

ลักษณะฟาร์มต้นแบบ

- มีระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน
- จัดการกลิ่นและแมลงได้ดี
- ใช้มูลสัตว์ผลิตปุ๋ยหรือพลังงาน

ประโยชน์

- เป็นแหล่งเรียนรู้ระดับตำบล/อำเภอ
 - สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรรายอื่นทำตาม
 - ยกระดับภาพลักษณ์การปศุสัตว์ในพื้นที่
- 3) บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น
- หน่วยงานปศุสัตว์
 - หน่วยงานสิ่งแวดล้อม
 - หน่วยงานสาธารณสุข
 - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางบูรณาการ

- จัดตั้งคณะทำงานระดับพื้นที่
- วางแผนตรวจติดตามร่วมกัน
- ใช้ฐานข้อมูลร่วมในการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ

ผลที่คาดหวัง

- ลดความซ้ำซ้อนของงาน
 - เพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแล
 - แก้ปัญหาแบบครบวงจร (สิ่งแวดล้อม-สุขภาพ-เศรษฐกิจ)
- 4) ส่งเสริมการใช้มูลสัตว์สร้างมูลค่าเพิ่ม แนวคิด เปลี่ยน “ของเสีย” ให้เป็น “ทรัพยากร”

แนวทาง

- ผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด
- ผลิตก๊าซชีวภาพใช้ในครัวเรือนหรือฟาร์ม
- ส่งเสริมตลาดปุ๋ยอินทรีย์ในชุมชน

ผลลัพธ์

- ลดต้นทุนฟาร์ม
 - เพิ่มรายได้เสริม
 - ลดปริมาณของเสียที่ต้องกำจัด
- 5) จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ต่อเนื่องทุกปี

รูปแบบกิจกรรม

- วันรณรงค์รักษ์แหล่งน้ำระดับตำบล
- ประกวดฟาร์มสะอาด
- จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เป้าหมาย

- สร้างวัฒนธรรม “ฟาร์มรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม”
 - plugged สำนึกในเยาวชนและประชาชน ความต่อเนื่องจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมระยะยาว
- 6) พัฒนาระบบรายงาน/แจ้งเตือนการปล่อยน้ำเสียจากฟาร์ม

แนวทาง

- จัดทำช่องทางแจ้งเหตุ เช่น ไลน์กลุ่มตำบล หรือแอปพลิเคชัน
- จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบระดับพื้นที่
- กำหนดขั้นตอนการรับแจ้งและตอบสนองที่ชัดเจน

ประโยชน์

- แก้ปัญหาได้รวดเร็ว
- ลดข้อร้องเรียนสะสม
- สร้างความโปร่งใสและความเชื่อมั่นในชุมชน

7) สร้างแรงจูงใจเชิงบวก เช่น มอบป้าย “ฟาร์มปลอดการระบายของเสียลงแหล่งน้ำ”

หลักการ ใช้การยกย่องเชิงบวก มากกว่าการลงโทษเพียงอย่างเดียว

รูปแบบแรงจูงใจ

- มอบเกียรติบัตร/โล่รางวัล
- ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อท้องถิ่น
- ให้สิทธิประโยชน์ในการเข้าร่วมโครงการสนับสนุนอื่น ๆ

ผลลัพธ์

- เกิดการแข่งขันเชิงสร้างสรรค์
- ยกระดับมาตรฐานทั้งพื้นที่

สรุปข้อเสนอเชิงระบบการพัฒนาโครงการให้ยั่งยืนควรดำเนินการควบคู่กัน 4 มิติหลัก

1. มิติการเงิน → สนับสนุนทุนปรับปรุงระบบ
2. มิติต้นแบบ → สร้าง Green Farm ให้เห็นผลจริง
3. มิติบูรณาการ → ทำงานร่วมกันหลายหน่วยงาน
4. มิติแรงจูงใจและวัฒนธรรม → สร้างค่านิยมรักษาสິงแวดล้อมระยะยาว

3) โครงการฟื้นฟูสุขภาพสัตว์หลังได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ (อุทกภัย)

ภายใต้ DLD-C ในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี รอบที่ 1/2569

ที่	กิจกรรม	ค่า เป้าหมาย	ผลการ ดำเนินงาน	ระยะเวลา ดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
1	สำรวจเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ	1 ครั้ง	1 ครั้ง	ม.ค.-มี.ค. 69	-สนง.ปศอ. ในพื้นที่ -ศูนย์วิจัยและ พัฒนาอาหารสัตว์ ชัยนาท -ศูนย์วิจัยและ พัฒนา เทคโนโลยีชีวภาพ สระบุรี
2	คัดเลือกเกษตรกรร่วมโครงการ	20 ราย	20 ราย		
3	จัดตั้งทีมสัตวแพทย์เคลื่อนที่	2 ทีม	2 ทีม		
4	สนับสนุนวัสดุ-เวชภัณฑ์ ในการฟื้นฟูสุขภาพสัตว์ -ยารักษาสุขภาพ -อาหาร สำหรับ สัตว์ (สัตว์ปีก สุนัข) -แร่ธาตุ สำหรับโค กระบือ แพะ แกะ -บริการรักษาพยาบาลสัตว์ -ฉีดวัคซีนป้องกันโรค โค กระบือ แพะ แกะ -วัคซีน ป้องกันโรคในสัตว์ปีก	20 ราย	30 ราย		
5	แนะนำการปลูกพืชอาหารสัตว์ ฟื้นฟูสุขภาพสัตว์	10 ราย	10 ราย		
6	ฟื้นฟู ระบบสืบพันธุ์ โค กระบือ	20 ราย	20 ราย		
7	รายงานผลการปฏิบัติงาน	1 ครั้ง	1 ครั้ง		

/“ปัจจัยแห่งความสำเร็จ”

“ปัจจัยแห่งความสำเร็จ” ของโครงการฟื้นฟูสุขภาพสัตว์หลังได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ (อุทกภัย)”

1) การให้ความร่วมมือของเกษตรกรและชุมชนท้องถิ่น

หัวใจสำคัญของความสำเร็จคือข้อมูลที่ต้องการและความร่วมมือในพื้นที่

- เกษตรกรให้ข้อมูลจำนวนสัตว์ ความเสียหาย อาการป่วย และความต้องการความช่วยเหลืออย่างครบถ้วน ถูกต้อง และทันเวลา
- ชุมชนช่วยเฝ้าระวังโรค แจ็งเตือนกรณีพบสัตว์ป่วยหรือตายผิดปกติ
- เกษตรกรปฏิบัติ ตามคำแนะนำของสัตวแพทย์ เช่น การทำความสะอาดโรงเรือนหลังน้ำลด การคัดแยกสัตว์ป่วย การให้วัคซีน/เวชภัณฑ์ตามกำหนด
- ผู้นำชุมชน/อปท.ช่วยประสานงานและสร้างความเข้าใจ ลดความตื่นตระหนก

ผลที่เกิดขึ้น : ลดการระบาดซ้ำ ลดการสูญเสีย และพื้นที่ตัวได้รวดเร็ว

2) การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

การบูรณาการคือพลังขับเคลื่อนหลักของโครงการ

- หน่วยงานปศุสัตว์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกันวางแผน และแบ่งบทบาทชัดเจน
- สนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และบุคลากร
- ประสานการช่วยเหลือด้านอาหารสัตว์ น้ำสะอาด และวัสดุฟื้นฟูโรงเรือน
- บูรณาการข้อมูลภัยพิบัติร่วมกับฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผลที่เกิดขึ้น : การช่วยเหลือไม่ซ้ำซ้อน ครอบคลุมทุกพื้นที่ และเข้าถึงเกษตรกรได้จริง

3) การเข้าถึงเวชภัณฑ์ วัคซีน และพืชอาหารสัตว์อย่างเพียงพอและทันเวลา

“ความรวดเร็ว” และ “ปริมาณที่เพียงพอ” เป็นตัวแปรสำคัญ

- มีการสำรองวัคซีน เวชภัณฑ์ และน้ำยาฆ่าเชื้อรองรับภาวะฉุกเฉิน
- จัดสรรอาหารสัตว์ หรือพืชอาหารสัตว์ทดแทนในช่วงขาดแคลน
- ระบบกระจายเวชภัณฑ์ ถึงพื้นที่ประสบภัยอย่างรวดเร็ว
- มีการวางแผนล่วงหน้า ตามจำนวนสัตว์ในพื้นที่เสี่ยง

ผลที่เกิดขึ้น : ลดการระบาดของโรคภายหลังน้ำลด เช่น โรคติดเชื้อ โรคระบบทางเดินหายใจ และโรคระบาดในโค กระบือ สุกร และสัตว์ปีก

4) ความพร้อมของทีมสัตวแพทย์และเจ้าหน้าที่ บุคลากรคือกลไกหลักของการฟื้นฟู

- มีแผนปฏิบัติการฉุกเฉิน
- ทีมสามารถลงพื้นที่ได้ทันทีหลังน้ำลด
- มีการจัดชุดเคลื่อนที่เร็ว สำหรับ ตรวจรักษา ฉีดวัคซีน ให้คำแนะนำ ด้านสุขาภิบาล
- บุคลากรมีความรู้ด้านโรคที่มาทมน้ำท่วม และการจัดการฟาร์มหลังภัยพิบัติ

ผลที่เกิดขึ้น : ควบคุมสถานการณ์ได้เร็ว ลดอัตราป่วยและตาย

5) การสื่อสารข้อมูลและการแจ้งเตือนที่รวดเร็ว ข้อมูลที่เร็ว = ลดความเสียหาย

- มีช่องทางสื่อสารหลายรูปแบบ เช่น Line กลุ่มเกษตรกร อาสา ผู้นำชุมชน หอกระจายข่าว
- แจ้งเตือนแนวโน้มโรคระบาดหลังน้ำลด
- ประชาสัมพันธ์แนวทางดูแลสัตว์อย่างถูกต้อง
- มีจุดประสานงานกลางที่เกษตรกรติดต่อได้ง่าย

ผลที่เกิดขึ้น : เกษตรกรเตรียมพร้อมล่วงหน้า และลดความตื่นตระหนก

6) งบประมาณที่เพียงพอและกระบวนการไม่ซับซ้อน

ความคล่องตัวในการใช้จ่าย = ความสำเร็จในภาคสนาม

- มีงบประมาณรองรับ ทั้งระยะเร่งด่วนและระยะฟื้นฟู
- ขั้นตอนการเบิกจ่ายไม่ซับซ้อน สามารถดำเนินการได้ในระดับหน่วยปฏิบัติ
- มีการกำหนดกรอบงบประมาณชัดเจน เช่น ค่าวัคซีน ค่าเวชภัณฑ์ ค่าอาหารสัตว์ ค่าปฏิบัติงานภาคสนาม
- มีระบบติดตามและรายงานผลที่โปร่งใส

ผลที่เกิดขึ้น : การช่วยเหลือไม่ล่าช้า และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จ

โครงการจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัย “3 เสาหลัก”

1. ความร่วมมือจากชุมชน
2. ความพร้อมของระบบราชการและบุคลากร
3. ทรัพยากรเพียงพอและเข้าถึงได้รวดเร็ว

เมื่อทั้ง 3 ส่วน ทำงานสอดประสานกัน จะสามารถ ลดการสูญเสีย ป้องกันโรคระบาดซ้ำ ฟื้นฟูระบบการผลิตปศุสัตว์ได้อย่างยั่งยืน

“ปัญหาและอุปสรรค” ของโครงการฟื้นฟูสุขภาพสัตว์หลังได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ (อุทกภัย)”

1) การเข้าถึงพื้นที่ยาก เนื่องจากสภาพภูมิประเทศหลังภัยพิบัติ

ลักษณะปัญหา

- ถนนชำรุด ถูกน้ำกัดเซาะ สะพานเสียหาย
- พื้นที่ยังมีน้ำขัง ดินโคลนลึกลับ รถยนต์เข้าถึงไม่ได้
- บางฟาร์มอยู่ในพื้นที่ลุ่มต่ำหรือห่างไกล ต้องใช้เรือหรือรถเฉพาะทาง

ผลกระทบต่อโครงการ

- การเข้าถึงสัตว์ป่วยล่าช้า
- การฉีดวัคซีนและแจกจ่ายเวชภัณฑ์ไม่ครอบคลุมทันเวลา
- เพิ่มต้นทุนด้านการเดินทางและระยะเวลาปฏิบัติงาน

ความเสี่ยงที่ตามมา

- สัตว์ป่วยไม่ได้รับการรักษาทันการณ์
- โรคแพร่กระจายไปยังพื้นที่ข้างเคียง

2) การขาดแคลนพืชอาหารสัตว์และอาหารสัตว์

ลักษณะปัญหา

- หญ้าและพืชอาหารสัตว์ถูกน้ำท่วมเสียหาย
- แหล่งอาหารสัตว์ตามธรรมชาติถูกปนเปื้อน
- ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้นหลังภัยพิบัติ

ผลกระทบต่อสัตว์

- สัตว์ได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ
- ภูมิคุ้มกันลดลง
- น้ำหนักลด ผลผลิตลด (เช่น ไข่ อัตราการเจริญเติบโต)

ผลกระทบต่อโครงการ

- การรักษาโรคได้ผลช้าลง
- ต้องใช้งบประมาณเพิ่มเพื่อจัดหาอาหารเสริม

3) การแพร่ระบาดของโรคหลังภัยพิบัติ

ลักษณะปัญหา

- สัตว์มีความเครียดจากการเคลื่อนย้ายหรือขาดอาหาร
- สภาพแวดล้อมชื้นแฉะ เอื้อต่อการเจริญของเชื้อโรค
- การรวมสัตว์ไว้ในพื้นที่จำกัดเพิ่มโอกาสแพร่เชื้อ

โรคที่มักพบหลังน้ำลด

- โรคติดเชื้อแบคทีเรียจากแผล
- โรคระบบทางเดินหายใจ
- โรคที่มากับน้ำหรือแมลงพาหะ

ผลกระทบต่อโครงการ

- ต้องเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่และเวชภัณฑ์
- การควบคุมโรคต้องทำแบบเร่งด่วนและเป็นวงกว้าง

4) งบประมาณและทรัพยากรจำกัด

ลักษณะปัญหา

- เวชภัณฑ์และวัคซีนไม่เพียงพอกับจำนวนสัตว์ที่ได้รับผลกระทบ
- บุคลากรไม่เพียงพอเมื่อเกิดภัยในหลายพื้นที่พร้อมกัน
- ขาดรถเคลื่อนที่ เรือ หรืออุปกรณ์เฉพาะทาง

ผลกระทบต่อการทำงาน

- การช่วยเหลือล่าช้า ไม่ครอบคลุมทุกฟาร์ม
- เจ้าหน้าที่ทำงานหนัก เสี่ยงต่อความเหนื่อยล้า
- ต้องจัดลำดับความสำคัญ ทำให้บางพื้นที่ได้รับบริการช้ากว่า

ความเสี่ยงระยะยาว

- ความเชื่อมั่นของเกษตรกรต่อระบบช่วยเหลือลดลง
- ต้นทุนฟื้นฟูสูงขึ้นกว่าที่ควรจะเป็น

5) การแจ้งข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือแจ้งล่าช้าของเกษตรกร

ลักษณะปัญหา

- เกษตรกรบางรายไม่รายงานจำนวนสัตว์ที่แท้จริง
- แจ้งอาการป่วยล่าช้า
- ขาดความเข้าใจในขั้นตอนการขอรับความช่วยเหลือ

สาเหตุที่เป็นไปได้

- กลัวเสียสิทธิประโยชน์อื่น
- ขาดช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจน
- เข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การช่วยเหลือ

ผลกระทบ

- การจัดสรรวัคซีนและเวชภัณฑ์คลาดเคลื่อน
- สัตว์ป่วยไม่ได้รับการรักษาทันเวลา
- เกิดความรู้สึกเสียโอกาสหรือความไม่พอใจในภายหลัง

สรุปภาพรวมปัญหาและอุปสรรค

อุปสรรคสำคัญสามารถจัดกลุ่มได้เป็น 4 ด้านหลัก ได้แก่

1. ด้านกายภาพ (พื้นที่/คมนาคม)
2. ด้านชีวภาพ (โรคและสุขภาพสัตว์)
- 3.ด้านทรัพยากร (งบประมาณ คน วัสดุอุปกรณ์)
4. ด้านข้อมูลและการสื่อสาร

หากไม่สามารถจัดการอุปสรรคเหล่านี้ได้อย่างมีระบบ จะส่งผลให้ การฟื้นฟูล่าช้า ความสูญเสียเพิ่มขึ้น งบประมาณบานปลาย

“ข้อเสนอแนะ”โครงการฟื้นฟูสุขภาพสัตว์หลังได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ (อุทกภัย)

- 1) จัดตั้งคลังสำรองฉุกเฉินอย่างจริงจัง

แนวคิด : เปลี่ยนจาก “รอจัดหาเมื่อเกิดเหตุ” เป็น “เตรียมพร้อมล่วงหน้า”

แนวทางดำเนินการ

- จัดตั้งกองทุน หรือคลังสำรองระดับจังหวัด/อำเภอ
- สำรองพืชอาหารสัตว์แห้ง หญ้าอัดฟ่อน อาหารสำเร็จรูป
- สำรองเวชภัณฑ์ วัคซีน น้ำยาฆ่าเชื้อ และอุปกรณ์ทำความสะอาด
- กำหนดระบบหมุนเวียนสต็อก ป้องกันของหมดอายุ
- กำหนดเกณฑ์การเบิกจ่ายฉุกเฉินที่ชัดเจน

ผลที่คาดหวัง

- ลดระยะเวลาการช่วยเหลือ
- ลดความสูญเสียในช่วง 7-14 วันแรกหลังภัย

- 2) จัดทำทะเบียนฟาร์มและข้อมูลสัตว์ให้เป็นปัจจุบัน

แนวคิด : “ข้อมูลแม่นยำ = การช่วยเหลือตรงจุด”

แนวทางดำเนินการ

- จัดทำฐานข้อมูลทะเบียนฟาร์มรายพื้นที่
- ระบุชนิดสัตว์ จำนวน ระบบการเลี้ยง พิกัดที่ตั้ง
- ส่งเสริมให้เกษตรกรแจ้งปรับปรุงข้อมูลทุกครั้งเมื่อมีการเพิ่ม-ลดจำนวนสัตว์
- ใช้ระบบดิจิทัล/แอปพลิเคชันเพื่อลดความคลาดเคลื่อน

ผลที่คาดหวัง

- จัดสรรวัคซีนและเวชภัณฑ์ได้แม่นยำ
- ลดปัญหาการช่วยเหลือไม่ทั่วถึงหรือซ้ำซ้อน

- 3) สร้างเครือข่ายอาสาสมัครปศุสัตว์ในชุมชน

แนวคิด : เพิ่ม “กำลังเสริมในพื้นที่” ก่อนเจ้าหน้าที่เข้าถึง

แนวทางดำเนินการ

- คัดเลือกเกษตรกรแกนนำ/อาสาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน
- ฝึกทักษะพื้นฐาน เช่น การสังเกตอาการโรค การพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ การแยกสัตว์ป่วย
- จัดตั้งกลุ่มสื่อสาร Line หรือช่องทางแจ้งเตือนเร่งด่วน
- สนับสนุนอุปกรณ์พื้นฐานประจำชุมชน

ผลที่คาดหวัง

- แจ้งเหตุได้เร็ว
- ลดการสูญเสียและการระบาดก่อนทีมสัตวแพทย์เข้าพื้นที่

4) ฝึกอบรมเกษตรกรด้านการบริหารความเสี่ยงภัยพิบัติ

แนวคิด : เสริม “ภูมิคุ้มกันเชิงความรู้”

หัวข้ออบรมที่ควรเน้น

- การจัดการฟาร์มก่อนน้ำมา
- การเคลื่อนย้ายสัตว์อย่างปลอดภัย
- การสำรองอาหารสัตว์และน้ำสะอาด
- การดูแลสัตว์หลังน้ำลด
- การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรงเรือน หลังน้ำลด

ผลที่คาดหวัง

- เกษตรกรสามารถจัดการเบื้องต้นได้เอง
- ลดภาระหน่วยงานภาครัฐ

5) บูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานด้านป้องกันภัยพิบัติ

แนวคิด : ใช้ระบบบริหารจัดการภัยพิบัติแบบบูรณาการ

แนวทางดำเนินการ

- ประสานงานร่วมกับฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- จัดทำแผนเผชิญเหตุร่วมระดับจังหวัด/อำเภอ
- ซ้อมแผนจำลองสถานการณ์
- เชื่อมโยงข้อมูลพยากรณ์อากาศและข้อมูลพื้นที่เสี่ยง

ผลที่คาดหวัง

- ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน
- การช่วยเหลือเป็นระบบและรวดเร็วขึ้น

6) จัดสรรงบประมาณให้หน่วยปฏิบัติโดยตรง และมีความคล่องตัว

แนวคิด : เพิ่มอำนาจตัดสินใจระดับพื้นที่

แนวทางดำเนินการ

- จัดสรรงบฉุกเฉินประจำปี ให้สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ/จังหวัด
- กำหนดวงเงินเบิกจ่ายเร่งด่วนโดยไม่ต้องรอขั้นตอนหลายชั้น
- จัดทำคู่มือแนวปฏิบัติการใช้จ่ายงบฉุกเฉินที่ชัดเจน
- มีระบบติดตามผลและรายงานความโปร่งใส

ผลที่คาดหวัง

- ลดความล่าช้า
- เพิ่มประสิทธิภาพการช่วยเหลือช่วงวิกฤต

สรุปข้อเสนอแนะเชิงระบบ

ข้อเสนอทั้งหมดมุ่งพัฒนาใน 4 มิติหลัก ได้แก่

1. การเตรียมพร้อมล่วงหน้า
2. การจัดการข้อมูล
3. การมีส่วนร่วมของชุมชน
4. ความคล่องตัวเชิงงบประมาณและการบริหาร

หากดำเนินการครบถ้วน จะช่วยให้การฟื้นฟูสุขภาพสัตว์ รวดเร็ว ลดความสูญเสีย ลดงบประมาณระยะยาว เสริมความยั่งยืน ของภาคปศุสัตว์ในพื้นที่เสี่ยงภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการที่ได้รับงบประมาณในปี 2569

(ตามโครงการที่เสนอขอในรอบที่ 1/2569)

แผนงาน/โครงการ ที่เสนอของบประมาณ ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ.2569ในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี

ที่	ชื่อแผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ โครงการ	ผู้ร่วมปฏิบัติงาน โครงการ	ผลการอนุมัติ โครงการ
1	โครงการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์และเพิ่มมูลค่าสิ่งเหลือใช้จากฟาร์ม เพื่อลดต้นทุนการผลิต	887,800	งบพัฒนา จังหวัดสิงห์บุรี	สนง.ปศุสัตว์ จังหวัดสิงห์บุรี	สนง.ปศุสัตว์ จังหวัดสิงห์บุรี	-สำรอง (Y2) ปี 2569
2	โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฯ พระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี	160,000	เทศบาลตำบล ถอนสมอ	เทศบาลตำบล ถอนสมอ	สนง.ปศุสัตว์ จังหวัดสิงห์บุรี (ดำเนินการทำ หมัน สุนัข-แมว ในพื้นที่ เขต เทศบาลตำบล ถอนสมอ ตาม เป้าหมาย)	-อนุมัติ ดำเนินการ ใน ปี 2569

เมื่อดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการที่ได้เสนอของบประมาณ ในปีงบประมาณ 2569 และได้รับงบประมาณในการดำเนินงานต้องรายงานผลการปฏิบัติงาน พร้อมระบุปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor) , ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในรอบการประเมินที่ 2/2569

มติที่ประชุม มติที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่อง เพื่อพิจารณา

4.1 ในรอบการประเมินที่ 2/2569 ขอให้หน่วยงานและคณะกรรมการ

ตามตัวชี้วัด : ระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายของกรมปศุสัตว์ (DLD Co – Ordinator : DLD-C) ในระดับจังหวัดสิงห์บุรี เสนอร่างแผนงาน/โครงการ เพื่อพิจารณาดำเนินการ ในรอบการประเมินที่ 2/2569

นำเสนอในที่ประชุมครั้งต่อไป เพื่อพิจารณาคัดเลือกนำมาขับเคลื่อน ให้เป็นไปตามนโยบาย จังหวัดสิงห์บุรี ,กรมปศุสัตว์, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในรอบการประเมินที่ 2/2569 จำนวน 3 แผนงานโครงการ พร้อมระบุปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor) , ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ การดำเนินงาน ตามตัวชี้วัดนี้ อยู่ที่ห้วงเวลาและการประชุมคณะกรรมการ การดำเนินงาน ทั้งก่อนดำเนินการและหลังดำเนินการ ตามกรอบเวลาดำเนินการ

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ และเห็นชอบตามเสนอ

/ระเบียบวาระที่ 5 เรื่อง อื่นๆ

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่อง อื่นๆ

โดยสรุปสามารถติดตามผลการรายงานการขับเคลื่อนนโยบายกรมปศุสัตว์ DLD-C สิงห์บุรี
 ในเว็บไซต์ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสิงห์บุรี หัวข้อ DLD-C ตั้งตั้ง ปีงบประมาณ 2566-2569 เพื่อเป็นแนวทาง
 ในการปฏิบัติงานในการดำเนินการขับเคลื่อนในรอบต่อไป

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

เลิกประชุมเวลา 10.00 น.

ลงชื่อ รัชนิกร ผู้จดยางานการประชุม
 (นางสาวรัชนิกร พึ่งกระจ่าง)
 เจ้าพนักงานสัตวบาล

ลงชื่อ ประสิทธิ์ อ่อนคำ ผู้ตรวจรายงานการประชุม
 (นายประสิทธิ์ อ่อนคำ)
 สัตวแพทย์อาวุโส